

Alexander Savagier

gür

İSKENDER SAVAŞIR

Şiirler

1955-2018

Yayına Hazırlayan

Batuhan Sa

Tasarım

Osman Sabah

1. Basım: 2018 Doğum Günü Özel

2. Basım: 2019 **iskendersavasir.com**

2019

83 Sayfa

Sunuş

Elinizde tuttuğunuz *doğum günü özel* defteri, İskender Savaşır ışığının huzmesidir. İçimize sinen, tenimize işleyen, bizleri büyüten kelimelerinin şiirsel halidir.

“Daha gerçekçi bir ilişki kurarsanız; hayalin gerçek olmadığına farkına varmakla, hayalin bir gerçeklik kaybı üzerine inşa edilmiş olduğu düşüncesi size büyük bir varlık alanı açar. Ama o varlık alanı sizin için var olan bir varlığın kaybedilmesiye açılmıştır. O yüzden sembol kullanmanın kendisi üzüntünün üzerine inşa edilmiştir. Semboller sembolize ettikleri asıl şeyi çağırdıklarını ama onların olmadıklarını söylerler.”

İskender Savaşır, Melanie Klein Dersleri

17 Haziran sabahı sıkı bir yağmur ve rüzgâr vardı Sarıyer’de. Sanki birinin eli yanlışlıkla çarpmış da bütün güne gri boya dökülmüştü. Sabahın böyle geçtiğinden emindim ama sonrasında da gittikçe karardı gün. O sabah nedense, inatla, bu şiir dosyasının küçük bir kopyasının olduğu defteri alıp Sarıyer sahile inmiştim. İçimde bir veda havası vardı. Bir arkadaşıma da veda mektubu yazmıştım o sabah. İskender Hoca’yı önceki gün Adapazarı’nda görmüştük, planlar yapmıştık. Ama belli ki, veda beni sıkıca tutmuştu o gün. Arkadaşıma yazdığım veda mektubundan sonra evden çıkmış, sahile inmiştim. Bir kahvaltıcıya oturmuş, kahvaltı etmeden İskender Hoca’nın tüm şiirlerini okuyup sayfaların yanına hemen orada aklıma gelen şiirleri-cümleleri yazmıştım. Birkaç şiiri hariç, şiir sayfalarının tüm boşluklarını ben de kendi şiir eskizlerimle doldurmuşum. Onunla düet yapıyormuşum gibi yan yana dizmişim cümleleri. Açık Radyo’da kendi sıramda okuduğum şiirin büyük çoğunluğunu da o gün yazdığım cümlelerden oluşturmuşum:

Yaslandığım Ağaç

Islanan kaldırımlara şemsiye açan bir deli gibiyim sokaklarda
Fiyatları karışmış bir reyonu andırıyor içim,
en sevdiğim oyuncağın tuşları kadar konuşabiliyorum artık.

Dilenen suratlar gibi buruş buruş İstanbul,
yattım boylu boyunca mezarının ayak ucuna,
ne varsa, ne getirdiyse seni buraya, sordum toprağa.

Yeryüzünden selamlar getirdim,
birkaç metre aşağıdasın diye, tabanlarım da sızlıyor bu gece.
Ovuşturuyorum geleceğimi, tekrar tekrar sayıklıyorum ağaca,
“göster yolu kahin, çok yorgunum”

Ayakkabıma giren taş parçası yetiyor oyalamaya beni gün boyu.
Ne çarşamba ne cuma,
hangi güne benziyorsa altında yürüdüğüm bu zaman.
Ne Nietzsche ne Heidegger,
hangi metro durağına benziyorsa bu yeraltı
Sıkı bir düğme gibi bağlıydın hayata

sen gittikten sonra italik benim adım, kırık, bükük sesim
dağınık ve renkli bir oyuncak sepeti yüzüm.

bir kez daha korkmamıştım böyle, ağzım hiç kum dolmamıştı konuşurken.

Elinizdeki şiir dosyası *Gençlik ve Sonu* adlı dosya üzerine eklemlenmiş
Defter'deki şiirleri içeriyor. İskender Hoca *Ulysses'ten Kalan* adlı şiirini de
kendi blogunda paylaşmış ve de altına bir not eklemişti. Bu şiir de notuyla
birlikte bu doğum günü özel defterine eklendi. Bunun yanında, İskender
Hoca'nın son yıllarda yazdığı şiirler de bu defterde yer alıyor.

Bu sunuş yazısının İskender Savaşır'ın şiirlerinin çerçevesini çizmeye kalkışmak gibi bir amacı yok. 1 Kasım için, yaşarken şiirini hiç kaybetmeyen güzel hoca-mız için bir doğum günü hatırası. Bugün, hepimizin elinde onun ışığı, onun sözleri...

Onun şiirlerini takip ederdim, bilirdim. Defter'e hangi sayıda şiir yazmış, hangi sayıda yazmamış takip ederdim geriye dönük. 2017'nin Ocak ayında Defter'e uzun bir aralıkta şiir yazmadığını fark ettiğimde sormuştum: "Defter'in 31. Sayısından 43. Sayısına kadar şiir yazmamışsınız, neden?" diyerekten. Çünkü şiir yazmak da şiiri bırakmak da benzer zeminlerden kaynağını alabilir, aynı tepkinin farklı görünen halleri olabilir diye düşünmüştüm. 12 sayı şiir yazmamak da bir suskunluktu, sessizlikti. Bu sessizliğin anlamını sorduğumda İskender Hoca'dan "şiiri bırakmış gibi olduğum yıllardı zaten" diye bir cevap almıştım. Ancak *Yuva ve Yol Üzerine Serbest Çağrışımlar*'ın ilk paragrafında şiirlerinin depoda olduğunu söylediğini okuduğumdan beri onun şiirle ilişkisinin seyrini hep merak ettim, seyrettim.

"Derin, sessiz, iyi böylece"... Hangi şiirden olduğunu, hatta hangi şaire ait olduğunu hatırlamadığım bir dize parçası... Açıp kontrol edemiyorum; şiir kitaplarım depoda... Benim için oldukça meşakkatli geçmiş olan bir yolun sonunda kavuştuğum bu yuvada şiirin basıncına, huzursuzluğuna ihtiyacım yok. Sanki... Belki...

Kendisi uzak kalsa da, sinirbilim okumaya karar verdiğimde, "şiirden çok uzaklaşmadan..." öğüdünü verdiğinden beri onun deposundaki şiirlerinin de hayatının içindeki yerinin önemli olduğunu düşünmüştüm.

Günlük konuşmalarında dahi bilgece tavrı taşıyan birisinin şiirleri de önce hayata dokunmalı. Hayata dokunduktan sonra da okurun zihniyle yan yana erimeli. Anladığım kadarıyla, İskender Hoca şiiri bir ruhsal patolojiden kaynak edindiğini düşünmezdi. Ben kimi zaman böyle düşünerek sorular sorduğumdan biliyordum. Ama bir tür yokluk üzerine kurulduğu konusu onun da öğrettiği ve paylaştığı görüşlerdendi. "Patoloji, hayatı sakatladığı gibi şiiri de sakatlar" demişti. O öyle dediyse, oturup düşünmeli. Ne dediğini, nereye işaret ettiğini anlamak için hayatın içinde gezdirmeli onun cümlelerini.

İskender Savaşır'ın doğum gününü yılda iki kere kutlamalı. Önce onun bizlerden bağımsız doğuşu, var oluşu; ikincisi de içimizde ona şükranla açtığımız yerin doğuşu. İşte bu ikincisi, onun bizlerle yaşadığı yere denk düşüyor.

“Ustam uyandır şiirini!”

Batuhan Saç
Kasım 2018

Elektronik ve Genişletilmiş Baskıya Notlar

Bir "ama" aradık gidişinde. Bir yerde dönsün; farklı kelimeler taşısın hikâyesini.

Bu kitaptaki şiirler derleneli aylar oldu, İşkender Savaşır'ın bir ölüm yıl dönümü geçti. şimdi ise doğum gününe yaklaşıyoruz. Belki başka bir ihtimal de pek az, bir ölüme bir doğuma yaklaşıyoruz.

Başka bir şans yokmuşçasına bu söylemim, Tutku 2000'deki şu naif soruyu hatırlattı, Hoca'nın tavrına daha uygun olabilir: "Hayatın tamamı düzenlenemiyorsa, hiç değılse bazı alanlarının bizim de onaylayabileceğimiz ilkeler doğırtusunda düzenlenmesi önemli değıl mi? (s. 35)"

Bu metinde iskendersavasir.com için hazırlanan elektronik baskının genişletildiğini, bir düzeltmeyi ve eklenen şiirlerin kaynaklarını paylaşıyor olacağım.

Tarihlerle birlikte, birkaç adım geriden: 2 Mayıs 2017'de, İşkender Hoca'nın masasına yakın küçük taburede görmüştüm şiirlerini. Sormuştum: "Bilgisayara yakın taburede sizin şiirlerinizin olduğı yaşlı bir dosya vardı. Bakmam mümkün mü?" diye. O da "Elbet mümkün" demişti. Baktıktan bir ay sonra, 19 Haziran'da da daktiloya çekili bu şiirleri elektronik ortama aktarmıştım.

Bir sene sonra, 27 Mayıs 2018'de gene şiirle alakalı bir şey söylemişim: "En son yollayacağınız şiiri yollamamıştınız" diye. Hatırlamamıştı, ben de başlığını yanlış hatırlamıştım: "Buğda Hanım'a da yollamıştınız, başlığı 'mani...' gibi bir şey miydi?" dediğimde, "Hatırlatmaya devam et" demişti. Ertesi gün, "Buldum, tek şartla yolluyorum: Senin dışında kimse görmeyecek" diye bir not yollamıştı. Ardından da şiirin kendisini...

İskender Hoca'nın bahsettiği şiirin adı Lütuf. Bu şiir, kitabının ilk baskısına girmemişti, o şiirle ne yapacağımı gerçekten bilememiştim. İhtar Gözaydın'la – İhtar'la iskendersavasir.com hakkında konuşurken de bu şiirin yeni elektronik baskıya ekleneceğini kararlaştırmıştık. Zaten bu arada Buğda Savaşır Uluğ da İskender Hoca'nın şiiri kendisine yolladığı yerde bulmuştu. Dolayısıyla, bir nüshası Buğda'da, bir nüshası da bende olan şiiri artık bu dosyada bulabileceksiniz.

Eklenen şiirler arasında 1995 Mayıs tarihli Ayrım dergisinden de bir şiir var, adı Bir Şiir. Bu dergiye Sedat Şanver'in İskender Hoca'nın Facebook sayfasında paylaştığı fotoğraflar aracılığıyla ulaştım. Elbette fotoğrafların yanında sahaflarda da gezindim, bir kopyasını edindim. Bu dergiye ulaşmamın bir başka önemi de İskender Hoca'nın Ayrım dergisinin 1990 Mayıs – Haziran sayısına yazdığı Şiir ve Siyasetin Sınırları adlı yazıda, gene kendi yazdığı bir başka metne işaret etmesi oldu. Bu işaret, Geniş Zamanlar adlı bir başka dergiye yönlendirdi. Orada ise İskender Hoca'nın Şiir, Sükûnet, Şefkat ve Şehvet adlı bir başka metniyle karşılaştım. Gene aynı derginin üçüncü sayısında da bu dosyada var olan Acıklı Bir An adlı şiiriyle karşılaştım. Ve iyi ki karşılaştım; şiirdeki bir kelimeyi yanlış aktardığımızı fark ettim (Acıklı Bir An şiirinde Önce/Onca kelimeleri arasında bir karışıklık). Dolayısıyla bu dosyada bir kelime hatasını da düzeltmiş oldum.

Defter'in ilk sayısında Şehir ve Şair adında bir şiir vardı. Bu şiirden ancak Defter'in basılı versiyonunu okurken haberdar oldum, elektronik versiyonda ellinci sayfa atlandığı için fark etmek zor oldu. Şehir ve Şair de dosyaya eklendi.

Notlarım ve ekleyeceklerim bu kadar. Şimdi, şiirlesiniz.

Batuhan Saç

Ağustos 2019

Gençlik ve Sonu

1976 - 1985

Şiirler

CYRANO DE BERGERAC İÇİN

Kılıcın bir güldü anlayana
Çocuklar ve ayla yanyana
Kimine bir burun kimine bir yara
Bir çocukların düşlerinde yaşar kahramanlar

Bir büyük şiir oldun dostlarına
Aşk acısını kimse böyle yazamaz
Bir kendi acısını anlamaz
Kendi kendinin düşmanı olanlar

Bir dostun yası uğruna
Bağlandın insanlık borcuna
Kim güler şimdi senin burnuna
Kimin gölgesinde çalkalanır sular

Dedin: Ölümüm olsun kılıç önünde
Soylu bir düşman elinde
Behey mağrur şövalye
İndi kafana sopalar

Ay vurur Akdenize
Girsin çocuklar düşünöze
Koca burunlu mağrur şövalye
Kapanırken üstüne sayfalar

Anlat öyleyse ne öğrendik?
Yanlış bir sevdayı yanlış bir adla anan
Kemiklerini yine de topraktan kurtaramamış
Şiirini boşaltmış o İrlandalı tekneden

“Yüreğini tarih kemirmişse iyilerin
Ve kötüler yeğni bir kararlılıkla
Belliyorlarsa anamızı
İnsanın yurdu da sevinebilir
Yanlış bir sevdıyla.”

Daha iyi anlamış galiba
Kendini tarihsiz bir tarihe salan
O sürgün Floransalı.
Zor işitiyorum sözlerini
Bu göz gözü görmez cumhuriyet gecesinde.

“Dert şehrine benden gidilir
Birşey var olmadı benden önce Tanrı'dan başka
Ve ben var olacağım varlık oldukça

Girenler her umudu bırakın benden içeri.”

Evet, bir zulümdür yanlış bir sevda.

ERKEN BİR YENİLGİ İÇİN ŞİİRLER

I

Hüzünden bir akşam
Odanda bir akşam
Ya da eski bir handa
Artık kullanılmayan bir yolun kıyısında

Zamanın belirsizleşen kokusuyla
Hüzünlenemeyecek kadar genç
Kendi üzerine kapanan
Bu akşam

Şu olmayan bulutun gölgesi
Unutulmuş bir şarkı
Unutulmuş tek şarkı
Ya da hiç söylenmemiş
Erken bir yenilginin kaçınılmaz teferruatı

II

Gidenler gitti
Acılarından bir çıkın yaparak
Bir uzun yol korkusu havada

Gidenler gitti
Kimse yok burada
Yalnız duvarlarda bir kahkaha
Bir kahkaha gölgesi belki
Bir akşamın hüznünü doyurmayan

Bir tapınağın
Bir yolkavşağı mı yoksa
Yoksa yanlışı bir tapınağın

Gidenler gitti
Kumral bıyıklarında babasının ölümünü taşıyan
Ve toprağı bellerken
Erkek eli bir laleye yakışan
O da, sarı saçlısı da
Acıyı bir çocuk gibi büyüten
Beceriksiz ısıklarıyla
Bir göndoğumu türküsü söyleyen
Beceriksiz ısıklarıyla da olsa...

Bir yolkavşağı mı
Yoksa eski bir soytarının
Çok eski bir soytarının
Yaşamı kimsesizleştiren

Gidenler gitti
Herşeylerinden bir çıkın yaparak

III

Eski hanların otellere karıştığı yerde
Karıştığı yerde yarından sonraki sessizlikle
Yarından sonraki sessizlikle dünkü bütün susuşlar
Bütün susuşlar bu akşamın anadili olunca
Anadili olunca bu akşamın genç yaşamının
Genç yaşamının erken bir yenilgiye vardığını
Erken bir yenilgiye vardığını eski hanların, dünkü susuşların
Dünkü susuşların, bitmeyen bu akşamların, ve diğerlerinin

Orda olacağım
Yarınki sessizlikle dünkü sessizlik
Bir daha asla ile
Belki birkaç gün sonra
İççe bir akşamın kaçınılmaz hüznüne ulaştığında

Ve diğerlerinin, kullanılmayan bir yolun kıyısında
Bir yolun kıyısında söylenmemiş bir söz
Bir söz söylenmemiş bütün sözler olunca
Orda olacağım

Sözler olunca betimleyen bırakılmış bir akşamı
Betimleyen bir akşamı erken bir yenilgi
Erken bir yenilgi olunca söylenmiş tek söz
Tek söz aşınca bütün söylenmeyenleri
Söylenemeyenleri

Burda olacağım
Yarınki sessizlikle dünkü sessizlik
Buluşunca

IV

Yabancı bir kentte
Ya da eski odanda
Bir akşamın hüznü hiç değişmez
Kalır.

Yabancı bir kentte
Ya da eski odanda
Bir akşam ölüyorsa
Genç bir akşam ölüyorsa
Hep aynı handadır.
Yabancı bir kentte
Ya da eski bir akşamda.

V

Bu akşam
Güneş hiç batmayacak
Hiçkimse birbirini tanımayacak
Ne odanda
Ne eski bir handa

Ek

Serap'a

Unutulur mu hiç dostluklar
Unutulsa da dostluklar
Hiç unutulmaz dostluklar

Şöyle söylenebilir

Seni bilmedim. Şimdi sen kimdin
Sevdin mi sevildin mi hiç bilmedim
Ama zaten dostluk başkadır dost başka

Unutsak da dostlukları
Hiç unutulmaz dostluklar

Şöyle de

Bak şimdi ben yorgunum
Sen bir yolun başında
Hem tanımıyorsun da artık
Sözcükler ortamıza düşüyor.
Ama işte unuttuğu güftedir, beste bambaşka

Hep birlikte öyleyse

Unutulur mu dostluklar
Unutulsa da dostluklar
Hiç unutulmaz dostluklar

BİRİLERİ VARDI

Birileri vardı denizin ötesinde
Gülen gözlerinde denizi odalara getiren
Ve kahkahalar ve gözyaşı ve bir tören
Yazla kışla halayla ve kanla kutlanan
Ve biz yollara giderken yollardan dönerken
Ve ölülerimizi gömerken bizi bekleyen
Bir evin temellerinde koyulaşan
Kan; şimdi bazan sabahları sislerde
Bazan doğuya uçan kuşların incitmesinde
Ve herşeyde her zaman seyrelen ve seyreldikçe
Ve düşlerden ve sözlerden çekildikçe,
Soylu sesi bir ağıda dönüşen
Kan konuşuyor.

“Birileri vardı ayışığında meleklerle güreşen”
Şimdi ölümü bilmeyen gölgeler
Ölümü ve öldüklerini bilmeyen gölgeler
Sevişirken ıssız odalarda susmak yerine
Yineliyorlar

(Yapacak başka şey kalmadığına göre) :
Birileri vardı nerelerde
Hangi ev nerde deniz kimin kanı
Sürdürüyor bu eskimiş bu kimsesiz töreni

Bu kimsesiz töreni kim diriltir
Birileri vardı, belki
Yine başkaları olacak, belki yine

Başkaları ama şimdi
Başlarken ruhun karanlık gecesi

Yorgun gövde toprağı özlüyor

SENİ BEKLİYORDUK

Özerler'e

Seni bekliyorduk niçin geri döndün
Niçin döndün biz çok sık andık
Öyle sık andık, yağmur yağdı, kar yağdı, kimse kalmadı
Kimse kalmadı, kar yağdı, buz tuttu düşler
Düşlere hiç gerek kalmadı niçin döndün

Git dostum yalnız bizi unutma yaratırken kendi yollarını
Taşıyamıyor artık yüreğim kendi adını.

Neydi yetmedi; yüreğimi koymuştum çıkınına
Koymuştum çıkınına bir tufandan ne kaldıysa
Ne kaldıysa, bir gümüş hançer bütün dostluklara
Hem işi de kalmamıştır galiplerin mağluplarla.
Hem sen kimdin bit yolun bütün hışmıyla
Bütün hışmıyla sokuldun bir evin onarılmış uyumuna,
Git dostum! Yalnız bize adını bağışla

Sen bile ancak anımsıyorsun evden çıktığını
Çıktığını bir evden unutarak yorgun bir Tanrıyı;
Bak pas tuttu gümüşler, ev çoktan onarıldı
Ne sıcak tutuyor küllenmiş ocak galiplerin adını
Ne kendi adımızı ve düşlere hiç gerek kalmadı,
Gerek kalmadı sana uzun yollara ve adımıza hiç gerek kalmadı.
Bize adını bağışla

Unutma bizi ve çok erken yenilgimizi yaratırken kendi yollarını
Senin yolun bir türküdür, bir güzellemedir taşıyamadığımız adımıza.
Gün olur aşar anıları, tanık olur bizim de yaşadımıza
Git dostum! Yalnız bize adını bağışla

ANNEME MEKTUP

“Ocak ttmyor” diyorsun “karardı gümüşler
Şlenin sesleri dindi,
Sis bastı doğduğun şehri.
Sessizliğin yüreğinde şimdi
Acı gülümser acı çizer düşlerimizi.
Bilsem ne bekler beklemeyi hala bilenler
Gidenler mi ller mi
Diriltecek bize bu toprakları, bu şehri?...
Bakma sen benim söylediklerime İskender
Herşey hep bildiğin gibi
Habersiz bırakma yalnız bizi
Anlat! Kim o insanlar? Birşey mi biliyorlar?”

Bu insanlar
Makedonya’da, Kartaca’da, Roma’da, burda
Amerika’da, çocuklardan ve onların ığlıklarından
Uzakta;
Bu insanlar bilmiyorlar bana öğrettiğin masalı
Ne onu, ne trk çağırmayı ağıt yakmayı
Teğet geçiyor zaman onları.
Bu insanlar
Öyle güzel yüzleriyle hiç dokunmuyorlar
Toprağa; yapma aylar el değmemiş acılar
Ve nisyan

Bu insanlar
Gelecek geçecek
Roma hergün kurulup hergün düşecek
Bitse de ömür bitmese de
Bu yollar birgün bitecek
Roma hergün kurulup hergün düşecek
Snse de ocak snmese de
Bir ocak hiç sönmeyecek
Acıyla gözyaşıyla çocukların çığlıklarıyla
Beslenecek
Büyüyecek.

MASALCININ SEVDASI

Eğer
Topladığım gülleri
Öğrendiğim bütün türküleri
Serebilseydim önüne
Belki
Yine de kapanırdı
Bedeninin bütün limanları
Bir bir yüzüme

SON GENÇLİĞİN YANLIŞ SEVDALARI

Çeşitlemeler

Beni benden kuru, yanlış seviden toy acılardan
Kıyılardan kuru, gurbet kapısından, ölüm tutkusundan.
Beni bildin! Seni sevdim kamışımın! Beni kuru!

Çünkü bir zulümdür yanlış bir sevdâ
Umut tanımaz acımasızdır
Başka acılara. Unut dostlarını!

Bir zulümdür unuttur kaynağını
Karşıyakadır, tekinsizdir, bir masaldır
Ölümle susturur bütün oğulları.

Bir masaldır, son masaldır
Toprağın ve tarihin belki kırar hükmünü
Tedirgin ederse sönmüş bir ocağı

Dilsiz bir sorudur sonyıllarda
Aykırı zamanlarda ve her zaman.
Yaşlanılır yanlış bir adla anıldığında

N. R. A.'nın sınıfına
“...keman, tek başına ne kadar dayatsa
kar sayılır. Sonda olmadık gösterilere
girişmesi, boğuluşunu pekiştirmek içindir.”
Tomris Uyar

Zavallı yavrum!
Sen canhıraş bir kemanla
Çiftleşmeye çalışan bir almancanın
Çiftleşmesinden doğdun.
Toprak bağışlamaz yazgını.

Tarihini unutmuş bu toprak;
Çocuklarının çığlıklarına ağlayarak
Artık biliyorum tüketemez
Korkunç tutkusunu yardığı keman.
Yanlış bir sevdadır.
Artık sonuncu masaldır.

III

Onlar değil; ölümü ve nisyanı saymayıp da
Osmanlı'dan medet umanlar.
ocuktuk ufacıktık masallarına kandık
Biz cumhuriyet çocuklarıyız.

Büyük düşlerin ölümünü yaşadık küçük odalarda
Bütün ışıkları sndrdk birer birer
Eski şiirin masal bahçesinde;
Biz ki çocuklarımızı ve onların çocuklarını
Tarihsel bir lanete adadık.
Biz ki kökü mazide olmasa da
Bir atinin ahfadıyız.
Biz cumhuriyet çocuklarıyız.

Öyleyse yeter artık, acı çocuklarına
Amansız geenle yayıl dört bir yanıma
Kapat tunç kapılarını, yanlış sevdalara sal
Ey unutuş! kurtar artık bu tarihten de beni

Sunu

Nerelerden karşıyaka hışmıyla San Fransisko'da
Bana gülmeyen kardeşimin gözleriyle gülen
Sen ey! yanlış bir sevdadan ürkmeyen
Öptüğün yerde ölüm biter
Gözlerin yeni bir zulümle yıldızlı

Beni öp, sonra
İster öldür, ister doğur beni

RÜCU

Önce Babalar geldiler, öldür dediler
Öldür, sonra git kısmetini ara yollarda
Ve hiç unutma sana muhtaç
Çocukluğunu gömdüğün bu toprak

Bilseydim büyümezdim hiç o çocuğu öldürmezdim
Bana olmaz dediler, sen ölemezsen Baban
Öldürür; seni ve bacaklarını ve kalçalarını
Ve kalçalarının bir beşik olduğunu
Bilmeyenler, çocuklar sever dediler
Sevgi öldürür, sevginin ölümü korkunçtur

Seni bilmeyenler bilmediler, Babalar da
Bu asri zamanlarda bile
Kimi yabancı kıyılarda, yollarda ve nerede
Örselenmiş bir çocuk varsa
Orada yanlış da olsa kısmetsiz
Sevda kol gezer
Oğulları öldürür diriltmek için çocukları.

Evet Baba, peki Baba, öyle olsun!
Sevmese de olur aykırı bir sevdıyla dirilmiş
Ne ölü ne diri çocuklar.
Şimdi bu dünyada benim yerim dediğim
Sevdayla yaşlanmış yüzümü tanımayan
Bana muhtaç bu toprak
Ben ölünce gözlerime dolacak; dolsun!
Ama bilsem bu toprak, bir ocağın anısı
Bu toprak, bu karhanede bilsem şimdi ben neyim
Benim nem var?!

BÜNYAMİN VE MELİKUS

GİRİŞ:

YAZGI ya da NAKARAT

- Buluşacaklar buluşacaklar
- Kim buluşacaklar
- Bünyamin'le Melikus Melikus'la Bünyamin
- Melikus'la Markus değil

Melikus'la Bünyamin Bünyamin'le Melikus

- Bünyamin'le Zühre değil

Bünyamin'le Melikus Melikus'la Bünyamin

- Nasıl buluşacaklar?
- Barışık yıldızlar çatışınca

Ezelde birleşenler zamanda ayrılacak

- Markus ne kadar kralsa
- Zühre'nin elleri o kadar ak.

- Zühre ne kadar sultansa
- Bünyamin o kadar kahraman.

- Masal masal içinde
- Bu bir masal mı?
- Bu masal bir masal mı iki masal mı
- Yoksa yeni bir masal mı?

- Masal zaman içinde
- Hangi zaman içinde?
- Şimdi ve her zaman
- Barışık yıldızlar çatışınca
- Toprak kana doyunca
- Tarihin kanlı buyruğuyla
- Melikus'la Bünyamin buluşacak
- Ezelde birleşenler şimdi ayrılacak
- Masallar karışacak
- Masallar çatışacak
- Masallar çözülecek
- Bünyamin Melikus'u yitirecek
- Melikus Bünyamin'i yitirecek
- Barışık yıldızlar çatışınca
- Tanrılar toprağı terkedince
- Toprak kana doyunca
- Nerede?
- Orada ve burada
- Şehirlerde kıyılarda
- Heryerde ve hep Anadolu'da
- Kahır dolu Anadolu
- Zalim toprak
- Başında ve sonunda
- Kahır dolu Anadolu
- Kara toprak.

MELİKUS'UN TAKVİMİ

Sen ölmüş gibiydin bana
Ama denizlerde görmedim gözlerini
Buruk bir Ekim boyunca
Kasım'da ölümler avutmadı
Karanlık Kasım uyutmadı
Beni sensiz bulmasın diye
Azrail'in ninnisi.
Aralık'ta Markus geldi
Kırgınlığını bir yara gibi bir tuğra
Gibi taşıyan, yarasıyla yaşayan
Yarasıyla çoğalan Markus.
Ocak'ta Markus'un yaşlı gövdesini sevdim
Markus'un yaşlı gövdesine sığındım
Markus'un kral gövdesinde
Kralın korku kokusunda
Yaşamak için hep başka bir fırsat bekleyen
Ne ölü ne diri çocuklar tanıdım.

Kıtlık ayı Şubat'ı anımsıyorum
Sular donmuştu.
Mart'ta çözülen kar suları
Uykularımı tedirgin etti.
Yine Markus'a sığındım.
Sen aşkın zamanı olmaz demiştin,
Markus'un sevgisi gelecekler kuruyordu korkudan
Bana barınak oldu Markus'un korkusu
Sen ölmüş gibiydin bana.

Hatırlayasın, senin ve benim gençliğimin ustası
Nisan ayların en zalimidir, demişti.
Nisan ayında dirimin zulmünü tanıdım.
Nisan ayında Markus'un dölü aktı
Bacaklarıma ve kalçalarıma ve kalçalarımın
İçlerime aktı Markus'un dölü;
Mayıs ayında daha Markus'un çocuğunun
Anası olduğumu bilmiyordum, Haziran'da öğrendim.

Ve Temmuz'da Doğu'da senin ülkende
Tanrılar dirilirken
Tanrılar geri dönerken
Sen bana döndün.
Telefonlar işlediyse Temmuz ayı boyunca
Senin için işledi ve uçaklar
Lufthansa PanAm ve diğerleri,
Tuhaf adları Şerafettin ve Rahmeti
Ve Haşim olan hemşerilerini
Gurbete götürken ve gurbetten döndüren bütün çocuklar
Ve benim susuz benim çorak ülkemin
Savaş elçilerini, kissinger'i ve diğerlerini
Göklere salan bütün uçaklar
Senin için gerdi kanatlarını
Ve havaalanlarında spikerler anons etti
Havaalanlarının madeni sesi
Bünyamin Melikus'a döndü dedi

BÜNYAMİN'İN MELİKUS'A VEDAI

Acı sözler acıyı dindirmez
Git artık
Seni doğuran ana
Seni doğuran sular da boğuldu,
Artık göğ e ağabilirs in.
Beni durduran kara toprak
Beni çağırıyor
Git artık

YABANCI DOSTLAR

Vaftizci yalan söylemiş
Ne iyi İsa bizi sağıltacak
Ne Muhammed'in adaleti geceyi yırtacak
Kara yarım bizi kimse kurtarmayacak

Hey Melikus başka Melikus güzeller güzeli
Melikus! Toprağın tek rakibi
Yalan söyledi o da Vaftizci gibi
Sevdadan hayır yok bize

Sevda tarih dostluk dedikleri
Birkaç köşkle birkaç huri
Yalan söyledi Melikus Vaftizci ve diğerleri
Hayırsız yarım bu gövde senin olacak

İşte devran işte anam işte yıkım
Bir koca yalan oldu masalım
Yabancı dostları unutalım
Kara yarım biz şimdi kime sığınalım

Vakterdi kapanır şimdi geçmişin bütün limanları
Şimdi başlayan kimin saltanatı?
Biz bize kaldık şimdi, hayırsız bir toprağın bütün evladı
Kara yarım karanlık yarım razıyım rahmetine.

YENİDEN Mİ?

Nazan'a

I

Bir bakış yetişiyor tutuşturmaya
Ölü sandığımız tohumları

Çünkü şimdi değil herşey her zaman biter
Ölünce olmak istediğin o kahraman
Yorulacak yaşlanacak ve yaşamayı seçecek
II

İşte bak yine aydınlanıyor o eski resim.
Mahrem kederler aleminde
Bitmiş bir şarkı, sönmüş bir ocak
Bir gençliğin sonsuz sonrası

Şimdi kim bizi çağıracak
Hangi savruk yatak hangi meydan
Hangi toprak?
Gök gözlü güzel kimi kandırarak

III

Kim çözmüş yıldızların dilini
Kimin adıyla çağırır rüzgar
Kim aldırır dalgaların sesine
Davetsiz bir konuktur soframıza hakikatin kendisi

Yorgun yürek yaşlı yürek
Yorulacak yaşlanacak yine yanılacak.

Bu sefer sevgiye kanacak mıyız?
Sevişmeye

IV

Doya doya kanacak mıyız
Sevebilecek miyiz
Bizim seçmediğimiz yollarda
Yürümeyi seçenleri?
Yalnız kendini sevse de gök güzel
İktidar peşinde koşsa da mahallenin delisi
Ya da kar

Hangi savruk yatak hangi meydan...?

V

Yabancı bir kıyıda donattığım gemi
Ulaşmadı senin limanına
Seferden masalsız dönen gemiciler gibi
İşte bak karşıdayım
Yüreğim herkes gibi biraz nasırlı

Seni yine sevecek miyim?
Şimdi seni sevebilecek miyim?

VI

Belki unutursak kendimize öfkemizi
“Kork artık korkmayı öğren o yabancının sesinden
Sevginin sınırlar silen suyundan!”
Diyen aşına sesleri unutuversek birden

Yeni insanlar değil yine aynı insanlar
Tutuşturur bir yerinden bu suskun ormanı
Kendi biraz nasırlı yürekleri
Yine sevgiyle tutuşunca
Bu sefer çekinerek, biraz korkuyla.

VII

Ama vaktermediyse daha
Öğle güneşinde izin yoksa hala
Gök gözlerin buğulanmasına...
O zaman ey gözleri maden!
O zaman şimdi ve kimbilir daha kaç zaman
Gecenin ısıltılı karanlığından sorarız sevgimizi.

Daha kaç zaman
Hangi meydan? kimin aşkı? buz tutsun düşlerimiz!
Bir gümüş hançer bütün dostluklara
Yeter ki buz tutsun düşlerimiz.

Nasılsa, gecenin ısıltılı karanlığında
Bak, işte, aydınlanıyor o eski resim.

BAŞKALARININ SESİYLE

ACIKLI BİR AN

Ezra Pound'dan

Abartmıştım günün ağırlığını
Bu bile yeterdi...

Orta-yaşlanan bir telaşla
en önemli kitaplarımı açtım
Neredeyse kıvıracaktım sayfalarını.

*Öyle seyrek ki güzel günler!
Kimselerle paylaşamadım göğsümdeki çeşmeyi.*

Onca pişmanlık
Boşuna geçen onca saat
Şimdi camdan görüyorum yağmurun yağdığını
Bensiz gezinen otobüsleri...

Söylendiğine göre o küçücük dünyaları alt-üst olmuş
çın çın ötüyor heryer bu haberle
Yaşamayı seçtikleri çevrelerde
aykırı akıntılara katılmışlar.
Ben mi nerden biliyorum? Ben bilirim işte.

Onlar için yepyeni bir yazgı kokusu havada
Bense...
Abartmıştım beklenen günün ağırlığını

*Öyle seyrek ki güzel günler!
Kimselerle paylaşamadım göğsümdeki çeşmeyi.*

İki dost taze bir soluktur yüksek ormanlardan
Dostluk mu? daha mı az dost olur insanlar
artık en sonunda bulduklarında
buldukları için?
İki kere sözverdiler, geleceklerdi:

“Geceyarısından sonra gün doğmadan”

Bu güzel günler benden beslenir
gençlik unutturken onları.
Benim gençliğim beni terketti.

II

(“Konuşsana, birşeyler söyle! Niye öyle
Kazık gibiydin dansederken!?
Üstelik biri yaptıklarını beğendi

Açıkça söyledi de
Ya saçmaladıysam o ilk gece?
Ya ikincisinde?

Ama sözvediler yine de:

“Yarın çay saatinde”)

III

Ama işte üçüncü gün geldi –
ikisinden de ses yok
ne birinden ne ötekinden

Yalnız başka birinden bir kart:

“Sevgili dostum, ben buralardan gidiyorum”.

BAŞKA BİR İKİNDİ

Latife Tekine

I

Nedir ikindinin ayrıcalığı?
Nasıl dönüştürdün
Fısıltılarla aktarılan
Söylediği yumuşaklığı
Bir yasağın gölgesinde taşıyan
O kayıp kelimeleri?

II

Kelimeler hep aynı kelimeler,
Dirilen bir düş tutkusunun
Bir şehre vurmuş herşeyi.

Ama boşuna aldanma sakın
Bugün de akşam olacak.
O zaman başlayacak asıl
Şimdi söyleyeceklerinin serüveni;
Çoğalarak yeni fısıltılarla
Senin istemediğin kuytulara.

Yanlış umutlara kapılma
Kelimeler yine kaybolacak
Kadınlar yasak yaşayacak.

NOTLAR

Gönül borcu ödemekle tükenmez. Burada yalnızca dizelerini aşırđığım ya da çarpıttığım şairleri,yazarları anacağım.

Son Gençliğin Yanlış Sevdaları

I – 19. “Şiirlerini boşaltmış o İrlandalı tekne” tabii Yeats. Yazdığı ağıtta Auden onu böyle anıyor.

I – 20 – 24. Bu alıntı Yeats’den değilse de, onun Paskalya Tortusu 1916 şiirinden mülhem. Bildiğim

kadarıyla bu şiirin Türkçe çevirisi yok.

I – 27. “O sürgün Floransa’lı” : Dante

I – 30 – 33. Dante’nin Cehenneminin kapısında yazılı sözlerden; Sabahattin Eyüboğlu çevirisi.

Nedense Eyüboğlu’nun Şiir Çevirileri kitabına alınmamış. Ben Hüseyin Karakaş’ın hazırladığı Dünya Şiiri Antolojisi’nde buldum.

II Tomris Uyar alıntısı “Diz Boyu Papatyalar” öyküsünden.

III – 3 Bkz. Yahya Kemal, Mehlika Sultan

III – 10 – 11 Yahya Kemal kime cevaben “Kökü mazi de olsa da atinin ah-fadıym” demişti, hatırlamıyorum.

III – 13 – 16 Bkz. Ahmet Muhip Dranas, Oldivo

Sunu – 6 – 7 Cemal Süreya

Rücu 27 – 28 Bu dizeler hakkında bütün bildiğim “bir eski zaman şairinin...

Nobi tarafından yazılmış

tahmisi” oldukları. Ahmet Haşim de bu mısrayı tekrar etmeyi pek severmiş.

(Abdülhak Şinasi Hisar,

Ahmet Haşim, s. 64).

Yeniden mi?

VI – 6 Bkz. Turgut Uyar, “Hayri bey”

VII – 4 “Ey gözleri maden”, Turgut Uyar’ın birçok şiirinde kullandığı bir deyiş.

Bir sonraki dize için

ise bkz. yine Turgut Uyar’ın “Çılgın-Hüzünlü”.

DEFTER ŞİİRLERİ

GÖNÜLSÜZ ŞİİR

Turgut Uyar'ın anısına

I

Bir erkeğin eli güle yaraşınca
Adına değil kendine yaraşsa da
Solgun oluyor gül o dokununca

Bir erkek bir erkeği kaldırdığında
Kaf Dağı'ndan sonraya...
Ama o bağışa kim yaraşacak?

O oğlanın şiirini kim yazacak?
Minerva'nın baykuşu kanatlarını açtığında
Solun gülleri kim anacak

Erkekliğini Kaf Dağı'nda bıraktığında
Hangi oğlan kime kavuşacak?
Kelimeler kanat taktığında
Güller artık hiç solmasa,

II

Kendisi topal bir usta söylemişti
Sayılara vuracaklar bizi,
Peki kim öldürdü kendisini?
Siroz, hepatit, bir de şizofreni

Kim telafi eder gözlerimdeki koyunluğu
Unutturup gülümüzün solduğunu
Sayılara vurdular bizi
Anemi, hemofili, bir de melankoli

Sayılara vursunlar bizi unutmasınlar
Bir büyük boşlukta
Yeter ki o büyüğü bozmasınlar
Artrit ihanet ve diğerleri

Diğerleri de, onlar da gelmesinler
Erken ya da geç bir yengiye erenler
Bizi yanlış sevdalarla terkedenler
Bizim seçmediğimiz yolları seçenler
Sayılara vurup da bize gülümseyenler
Gelmesinler üstüme bir çığ gibi

III

Ustam uyan! Unutacaklar şiirini
Bizi dilsiz koyduğu yetmedi
Askerlikten ve her şeyden malulen emekli
Kimse değil, bizi dünya sevmedi

Ustam uyandır şiirini!

Kaldı kimse şimdi Türkçe'nin anonim bilgeliğine
Şiirini susacak, yaraları saracak
Kimse çocukların ve erkeklerin çığlıklarını anacak

Kimse ve şiirinle
Kalbimin müstahkem mevkiinde
Sessiz bir yer şimdi.

Anlatmıyor artık dilinin duruluğunu yüreğimin yorgunluğunu
Yorgun yürek yaşlı yürek durulmayacak duracak
Senin gibi duracak dalda bülbüller, sonsuz olmayan bütün o şiirler

Sevdiklerin öpüşecek, öldürecek, ölecek
Söyledikleri söylediklerin olmayacak.

IV

Bir daha dirilmek mümkün mü
Kaf Dağı'na varmadan
Aşkın şarabın içmeden?

Bir daha bu kül tarlasından
Seslemek seni sevdiğimi mümkün mü
Aşkın şarabın içmeden?

Unutmayıp kimsenin öldüğünü
Şiirlerin seslerinden
Bir daha dirilmek mümkün mü?

Dönmek mi? Ne mümkün gecelerin iklimine
Uyandırıp can'ı uykusundan
Aşkın şarabın içmeden, ne mümkün?

Bize bütün mümkünlerin kıyısında
Ne usta kaldı, ne can, ne canan
Bir daha dirilmek ne mümkün?

Ustam gitme! Beni de bekle
İzmirlerde filan bekle
Aşkın şarabın içmeyen
Herkes geceyle yüzyüze şimdi

V

Aşkın şarabın içen
Herkes geceyle yüzyüze şimdi
Ben yalan söyledim kendimi bildim bileli
Sen Kaf Dağı'na varmadın
İkimiz de bilmedik
Kimsenin kimseyi sevdiğini

Ne usta, ne can, ne canan
Kopkoyu bir çığlık bekliyor karşıdan

*Yeniden başlıyoruz
yeniden dönüyoruz
başka ikindilere*
Oktay Rıfat

Latife Tekin'e

I

Nedir ikindinin ayrıcalığı?
Nasıl dönüştürdün
Fısıltılarla aktarılan
Söylediği yumuşaklığı
Bir yasağın gölgesinde taşıyan
O kayıp kelimeleri?

II

Kelimeler aynı kelimeler
Şimdi kendini ötekilere taşıyan
Kimine yepyeni bir yol döşer
Kimine dalgın bir geçmişin
Sonsuz inceliğini süsler

Seni gövdenle değil
Söylediklerinle bildim
Bir ikindinin tılsımlı gövdesiydin.

III

Ama yanlış umutlara kapılma
Bugün de akşam olacak;
O zaman başlayacak söylediklerinin serüveni
Çoğalarak
Ya da yine kaybolarak
Yeni yasaklar, yeni fısıltılarla
Senin istemediğin kuytulara.

Kelimeler aynı kelimeler
Ama boşuna aldanma
Geçmişle gelecek buluşmayacak.

ANTİ – KAVAFİS

TESLİMİYET

Sakin bir sesle
“Biliyordum” dedi
“Sözler önemli değil”

Kalktı camı açtı
Gecede koyu bir kadife gibiydi teni

Her gövde başka türlü bırakır kendini.

KİTABE

İnsan değil! Başka biri burada yatan,
Benim de adım hala anılır sevdiğim bu şehirde,
Şan verdi saygıda kusur etmedi bilginleri
Ayaktakımını bile coşturdu gençliğimi tüketen sözler;

Ama yolcu, sen de İskenderiyeliysen eğer
Başka bir heyecan tutuşturduysa gecelerini
Parlak sözlerin, kıvrak bir zekanın hep ardında kalan
Var git yoluna, oyalanma, kanma bu şehrin tılsımına.

BİR BAŞKA KİTABE İÇİN TALEP

Senden bir iki dize istiyoruz, Raphael,
şu yabancının kitabesi için.
Zevkli bir şeyler yap, ölçülü olsun ---yapabilirsin,
Biliyorsun olsa olsa sen yazabilirsin
Gençliğini sözlerde tüketen
Gecikmiş bir İskenderiyeliye yaraşacak dizeleri.

Elbette söz edeceksin yaptıklarından, yazdıklarından,
Ama o ince güzelliği hakkında da bir şeyler söyle
Nasıl da kışkırttığını bizi tanımadığımız heyecanlara...

Yabancı bir dilde yazacaksın:
Şimdi bütün ustalığını istiyoruz.
Acımız gibi sevgilerimiz de tınlamıyor artık kendi sesimizde,
İskenderiyeli duyarlığına dök bize yabancı dilimizi.

Ama öyle yazılmalı ki dizelerin---
Anlıyorsun değil mi Raphael---
Bizim hayatımızdan bir şeyler içermeli.
Gerçi seni de tanıyordu o
Ama bizim oldu, artık bizdendi.
Bu yüzden ölçü de, kafiye de,
Her beyti de kitabenin
İlan etmeli bir İskenderiyelinin
Bu şehirde birini yazdığını.

SİSTEM

Yatmak istiyorum
yatışmak
Sanki bu akşam
geceyi kötü gün izlemeyecekmişçesine
Sanki yüzümde gezdirdiğin elini
hiç çekmeyecekmişçesine
Sanki bu dünya
bir gün olsun
Beni kabullenecekmişçesine
seninle
yatmak

TEZGÂH

Nasılsa gelirler
diye umarsın
Bu uzun geçmişin ufkundan
Sonra
kavşağın birine kurarsın tezgahı
bir yanında zabıta
üstünde İstanbul Sonbaharı
Haliç boyunda
Hangisi izin verirse
ona sorarsın
bakışlarını yakaladığında
Seni sevdiğimde
ölmek
daha mı kolay olacak?

TİNER KOKUSU

Hatırla! Ne güzeldi denizle dağlar
Hatırla! Hatıralarını yayınladılar
Seninle birlikte arşınladılar
Güzeldi deniz, dağlar ve sokaklar

İşte burda bıraksam ya yorgun şiir adına
Geçici bir uzlaşma uğruna
Zaten ölüleri anılarda yaşıyor
Yası hüznle karıştıranlar

Belki bir miras kavgası
Ama anlasana! Tek tük birkaç istisna
Yetmiyor, yetmez.
Sevilmeden karıştı, karışacaksın toprağa

Aldırmasan aldırmayacağım
Aldırmıyor sümbüllerle sülükler
Ama sen selvileri seversin
Seksen öncesinde ölenleri

Ben çok yoruldum
Senden, sevdiklerinden
Dedemden, babamdan
Beni bekleyen mezardan

Şiir de yazıyormuşsun
Seksen doksan yetmiş
Tekerleme yaparlar
Yarına da binmiş

Sana inat
Mah-mut, Nur-dan, Ha-san
Koklamadığın tinerin kokusundan
Hop-ti-ri-nam
Boşver aldırma.

SONRA

I

Sana bakıp bakıp
Yüzümü denize çeviriyorum

Kimsin sen
Bir alkol buğusundan süzülen?
Bir ülke, bir ten, bir yüzey...

Sonra
ışık dolacak odana
Sağdan soldan
Açık duran bütün kapılardan

II

Deniz de tutmayabilir yüzünü
Şile'de
Yani kuzeyde
Soğuk bir ışık
Taşların üstünde
Kandırmadan güzel kalan
İyiliğin yegâne çaresi ölüm mü, Anne?

III

Sana bakıp bakıp
Yüzümü denize çeviriyorum
Sonra sana bakmıyorum
Yüzümü denize
Şile'de
Yani kuzeyde

İyiliğin yegâne çaresi....

KIŞ GÜNEŞİ

Edip Cansever'in anısıyla Cem Atbaşoğlu için

“Işığı kimse senin gibi sevmemişti”
Diye düşünerek yatıştırmaya çalıştım kendimi
Bütün bir ikindi

Sonra genç ölen romantik şairleri düşündüm
Göller bölgesini, gölleri, saydam gölgeleri
Yüksüz kalanları, öyle kalmayı başarabilenleri

Işıkla kurduğumuz ilişki bir tutku ilişkisi değildir
O bize varlığını duyurduğunda
Bizi endişeden alan sükûnet hissi

Kış güneşi, sarmaşık, kim ne anlıyor sanki ölümden

YAŞLA

Dalında çürür bazı yemişler
Acı da olgunlaşır zamanla
Hafıza

ESKİ SEVGİLİ

Sana verilen her çiçek
Harcanan hayat kadardır
Kanatlarını açan her kuş
Bir hayatı harcayarak

VAİZ

Zamanı gelir

İhanetin ve sadakatin

Kötü yazılmış şiirlerin

Ve iyyinin

Zamanı gelir

Zamanı gelir her şeyin

Unutanların ve hatırlayanların

Vakitsiz aşkların, kaçırılan trenlerin

Hep erken olan ölümlerin

Çalınan dizelerin

Zamanı gelir

Çünkü her şeyin bir zamanı vardır

Yahudiliğin, Müslüman olmanın ve Protestanlığın

Güne şükranla başlamanın ve kara çalmanın

“Ben artık yoruldum” demenin

Ve yeniden başlamanın

Bir zamanı vardır

Gün gelir devran döner

Gün gelir dönmez

Şaşırtır zaman ve şaşırtmaz

Yaşlılar çok konuşur

Gençler telaşlı

Aşıkların sözleri başkalarını sıkar

Belki de susmak önemli

Zamanı geldiğinde

Kimi zaman belki yavaş yavaş

Yavaş yavaş olgunlaşır hayat

Bazen yavaş yavaş çıkar can

Her sonbahar bilirim

Yavaş geçer zaman

Ölmemeye karar verdiğim sabah
Licinius'u düşündüm
Iulius daha çok bilinir
Hatta Pompeius da
Benim düşündüğüm Licinius'tu
Bir yanda soğan soyar, sarımsak doğrarken
Bir ev kadını gibi

Aç gözlü ve tamahkâr biriymiş
Roma'nın en zengini
Şan ve şöhreti değil
Parayı severmiş

Bir kez galeyana gelmiş
Tulup Fırat boylarında Partlara yenilmiş
Barış görüşmeleri sırasında ölmüş

Belki de en iyi o görmüştü
İki bin yıl sürecek komedyayı
Kılıçla değil parayla kuruldu Roma
Ruhla korundu

Şimdi Licinius'un öldürdüğü Spartacus'un
İsyanıla heyecanlanan bizler
Neyimiz var bu dünyayı kurtaracak
Kuru ve cılız bir sözden başka
Bu gökyüzünü?

2

Tarih atmıyorum artık yazdıklarına
Havalar ısınmaya başladı yine
Yaz geliyor
Terleyeceğiz yine
Ben batıl itikatlarla katlanacağım
Bu hayata
Bir yere kımıldamayacağım İstanbul'dan
Bu yaz deprem olmayacak

3

Nazım'ı düşünüyorum son zamanlarda
Zaman zaman
Neden daha iyi bir şair olmadığını
Kahramanlık demişti Nazım
En büyük gücümüzdür, kahramanlıktır yaşamak
Öleceğimizi bilip, öleceğimizi mutlak
Yanıliyordu
Bir batıl itikattır hayat

4

Bir akşam
Defne yapraklarından bir tac
İliştirsene saçlarıma

Ve Actium Körfezinde
Yelkenlerim soluksuz kalmasın
Ben ki Trabzon'da bir Romalı
Cezayir'de ayaklarım siyah
İstanbul'da tıknefes

Hep güzel bir hayatın
Şarkısını söyledim

5

Galiba katlanamadığım
Yanımda olmaman
Bu bir bedelse
Razıyım
Üstelik galiba sen de

6

Çare olamayacağım
Tek şey var
Şuraya ilişeyim
Rahatsız etmem sizi

Böğrümde hissettiğim
Yalnızlık korkusu
Katlanılır
Ama o değil
Ayağımız sürçtüğünde
Gelen ölüm korkusu

Muss es sein
Diye sormuştu adam.

Disforik Mani

“Satır araları tam olarak böyle mi olmalı, emin değilim.”¹

Işığın karanlık gibi görüldüğü anlar olur
Ölümün yüzüyle bakar bütün gölgeler
Saklanacak kovuk bırakmaz hakikat,
Avutacağını umduğun güzellik
Kendisi olarak kalır
Artık neresiyse canın
Orasını acıttığıyla.
Dilini ısırır,
Dişini sıkar,
Ya da hiç
Devam edersin

¹ İskender Hoca şiiri yollarken böyle yazmıştı.

Ulysses'ten Kalan

Yaraşmaz avarelik bu ihtiyara
Oturup kalmak sönmüş bir ocağın başında
Günü geçmiş bir hikmetten inciler samak
Ona hala kulak kabartan, tıkınan, tüketen ve bildiklerimi bilmeyen
Bezgin bir halktan kalanlara.

Duramam daha
bir kez daha yola çıkmadan duramam
Kana kana içmeye kalkışmadan hayatı son damlasına kadar.

Evet, büyük keyifler yaşamış,
Çok acılar çekmiştim, hem dostlarımla birlikte, hem yalnız başıma,
güvenli kıyılarda, dalgın sularda ve başıboş akıntılar boyunca
huzursuz ederken denizi

Çok şey gördüm, çok bildim, öğrendim,
İnsanların şehirleri hakkında, iklimler, töreler, darbeler ve hkmetler hakkında
Kendim hakkında da en önemlisi, ve saygıda kusur etmedim
Hakkı neyse vermeye çalıştım her birinin
Ve akranlarımla mücadele etmenin şarabından içtim
Kolaylık olsun diye Troya diye anmaya devam ettiğimiz boşlukta.

Karşılaştığım her şeyin bir parçası oldum.

Yine de bütün bu yaşananlar bir geçitten ibaret
Ben yaklaştıkça sınırları silinen o ufka.
Ne kasvetli şey durmak, duraksamak, dinlenmek,
O ebedi skttan kurtarılmış her dakika, her saat
Yeni haberle, yeni muştular, yeni çağrılarla gelmeli insana.

İşte şurada liman, işte kararıyor engin denizin dalgın suları
Dostlarım, akranlarım, tayfam, bizler yaşlandık
Ama ölüm bizi sonsuzluğa almadan,
İhtiyarlığın da bir haysiyeti, bir zahmeti olmalı,
Yapılacak soylu bir iş daha
Bir zamanlar tanrılarla yarışmış insanlara yaraşan...

Gelin dostlar, ufukta akşam oluyor,
Ay aheste adımlarla yükseltiyor geceyi,
Dalgın sular binbir sesle fısıldaşıyor, çok geç değil daha
Yeni bir dünya aramak için...
Ola ki yolda kayalarda telef olur teknemiz,
Ola ki, Cennet Adaları'na kavuşuruz
Bir zamanlar yeri göğü titretmiş olan
Kudret değilsek de artık,

Çok şey alındıysa da bizden yol boyunca
Kalan kaldı işte, şimdi neyseki oyuz,
Zamanla ve kader yorulmuş yürekler, gövdeler
Ama adını koyamasak da uğruna gayret etmekten
Aramaktan yılmayacağımız
Biz hareket ettikçe uzaklaşan ufka doğru yelken açan
Kararlı bir irade....

Ulysses'ten Kalan'a Not:

Dalgın Sular: Bir Dilenci Manisi

Beş küsur yıl olmuş, o zaman Dalgın Sular projesi için kaynak yaratmaya çalışırken yazmıştım bu şiiri; geçtiğimiz hafta, Adapazarı'ndaki yine bir Dalgın Sular oturumu sırasında, bu sefer kaynak yaratmaktan tamamen farklı gerekçelerle gündeme geldi; daha ulaşılabilir bir yerde bulunsun istedim.

“Yazdım” dedim ya, bunun aslında açıklanmaya ihtiyacı var. Şiir Tennyson'un Ulysses şiirinden yapılmış çok serbest bir çeviri olarak da okunabilir.

2017 Kasım

BİR ŞİİR

I

Kuşlar geziniyordu gökyüzünde
Üç saat önce.
Şimdi rüzgâr esiyor
Kapı aralıklarından

Ucuz dizeler de yazdığın oldu
Akşamın kör karanlığında;
Kefaretini ödedin,
Aldırma

Zaten bilmez misin öteden beri
İş görmez şiirler

II

Geçiş döneminin sevgilisi
Ne yola çıktığın yeri sever
Ne varacağın yeri.
Sense hep yolda olmak isterdin
Ona yaranmak için

III

Yaralar da kabuk tutar
Yıkılmış bina ve vitrinleri
Yeniden yaparlar
Kuşlar yine uçar
Üç saat önce

Rahman ve rahîm olan Allah
Bu dünyayı kendi haline bırakır

LÜTUF

Bazan olur böyle
Tanrı parmak ucuyla dokunmuş gibi olur
Zamanın dokusuna.
Bir yara kapanmış olur
Anısı sonsuz bir nağme,
Sürer, durur...
Sonsuz ve önemsiz
Çünkü bir yandan çalışırken biz bin zahmetle
Emekle, gayretle
Düşünerek, akılla, bilimle, hatta inanarak
Hazırlarken kendi sonumuzu
Önemsizdir Tanrı ve onun dokunuşu
Yalnız hatırlarsın başka bir şeyin mümkün olduğunu
Lütfen bir kere daha, derken
Bulursun kendini

Bir kere daha
Lütfen

Şehir ve Şair

Sorsam o müslüman şaire neden
Sevgiye bu kadar muhtaç
Bir sığınak bulur kendine
Kötü bir şairin ruhu
Bir şehrin her yerinde?

Çünkü ölüm asude bir bahar ülkesi değildir
Kötü bir şaire
Rastladığı her yabancıya yaranmaya çalışır
Ve soluğundan kaptığı şarkıyla
Ruhu her gece yeni bir otele koşar.

Oysa dayanıksızdır bilirim
Tarlabaşında bir otelde
Üzerime küçük bir şehvetle
Abanan o genç gövde.

Gözucunda hep eşiğinde kaldığı
Bir sahnenin ışıkları

Sorsam o müslüman şaire
Herkes kaybetmedi mi Allah'la oynadığı kumarı
Toplu tüfekli bir oyunun sonunda?
Sular mı karardı?
Artık korkuya benzemiyor, benzemesin arzu

**“O, rengarenk deniz kabuklarından kolye yapar gibi birleştirirdi insanları.
Her parçada ayrı bir incelikle, hassasiyetle.”**